

**Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 19. kalendářní týden,  
7. 5. – 13. 5. 2023 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 19, 7 May – 13 May 2023**

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-7-13-may-2023-week-19>

*Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ*

Seznam onemocnění uvedených v této aktualizaci:

1. Spalničky – celosvětově, monitoring evropských ohnisek nákazy
2. Covid-19 spojený se SARS-CoV-2 - mezinárodní situace (EU/EHP) - 2019 - 2023
3. Lidské případy nákazy prasečí chřipkou A(H1N2)- mezinárodní situace - 2023
4. Chřipka – mezinárodní situace - sledování sezóny 2022/2023
5. Invazivní streptokoky skupiny A – více zemí- 2022-2023
6. Onemocnění způsobené virem Marburg – Rovníková Guinea - 2023
7. Horečka Lassa – Ghana- 2023
8. Měsíční epidemiologický monitoring záškrtu v EU/EHP -2023
9. Onemocnění způsobené virem Marburg - Tanzanie - 2023
10. Stanovisko 5. shromáždění IHR Krizové komise k mezinárodnímu rozšíření mpox

## 1. Spalničky – celosvětově, monitoring evropských ohnisek nákazy

**Přehled:** V únoru 2023 hlásilo 12 zemí EU/EHP do Evropského sledovacího systému (TESSy) celkem 208 potvrzených případů spalniček (podrobná data jsou k dispozici v atlasu infekčních nemocí ECDC). Nejnovější případy byly hlášeny v květnu 2023 v Rakousku (72), Belgii (7), Francii (5), Německu (4), Itálii (1), Polsku (4), Rumunsku (39), Slovensku (1) a Švédsku (1). Aktivita spalniček zůstává nízká. K 10. květnu 2023 byl zaznamenán z oficiálních veřejných a mediálních zdrojů jeden případ ohniska výskytu spalniček v EU/EHP (Rakousko).

Osm zemí EU/EHP hlásilo za poslední měsíc 27 nových suspektních a/nebo potvrzených případů spalniček: Rakousko (11), Německo (12), Maďarsko (1), Nizozemsko (1) a Švédsko (2). Ostatní země nové případy spalniček nehlásily nebo neposkytly aktualizace pro předchozí období.

Na základě dat TESSy bylo v souvislosti se spalničkami v EU/EHP dosud hlášeno jedno úmrtí.

**Aktualizace mimo EU/EEA:** jsou k dispozici pro Anglii (UK), Švýcarsko, Ukrajinu, Nový Zéland, stejně jako pro Regionální úřad Světové zdravotnické organizace pro Afriku (WHO AFRO), včetně aktualizací pro Demokratickou republiku Kongo (DRC) a Jihoafrickou republiku, a pro Regionální úřad Panamerické zdravotnické organizace WHO (PAHO). Nebyly k dispozici žádné aktualizace pro Regionální úřad Světové zdravotnické organizace pro Evropu (WHO EURO), Regionální úřad Světové zdravotnické organizace pro Východní Středomoří (EMRO), Regionální úřad Světové zdravotnické organizace pro Jihovýchodní Asii (SEARO) nebo Regionální úřad Světové zdravotnické organizace pro Západní Pacifik (WPRO).

*Zřeknutí se odpovědnosti: [Měsíční zpráva o spalničkách zveřejněná v CDTR](#) poskytuje nejnovější údaje o případech a výskytech na základě informací zveřejněných národními veřejnými zdravotnickými orgány nebo v médiích. Tato zpráva je doplňkem [měsíční zprávy o sledování spalniček a zarděnek ECDC](#), založené na datech pravidelně odesílaných 29 zeměmi EU/EHP do TESSy. Údaje prezentované v obou měsíčních zprávách se mohou lišit.*

**Epidemiologické shrnutí pro země EU/EHP s aktualizacemi informací o epidemii od minulého měsíce:**

- Rakousko hlásí 119 případů spalniček na základě dat k 9. květnu 2023. Jedná se o nárůst o 11 případů v porovnání s národní zprávou z 11. dubna. Výskyt nákazy je lokalizován především v regionu Styrie, kde bylo od začátku epidemie v týdnu 4/2023 hlášeno 102 případů. Případy byly také hlášeny z dalších regionů: Horní Rakousy (5), Dolní Rakousy (4) – nově zasažený region, Vídeň (4), Korutany (3) a Burgenlandsko (1) – nově zasažený region. Podle národních autorit se většina případů onemocnění vyskytla u dětí, ale zasaženy byly všechny věkové skupiny. Ve věkové skupině méně než jeden rok až 15 let bylo zachyceno 70 případů, případy byly hlášeny i ve skupině mladých a dospělých (15-30 let), 16 případů ve věkové skupině nad 30 let. Nejméně polovina všech případů nebyla očkována. Nebyla hlášena žádná úmrtí.

- Německo hlásí k týdnu 18/2023 (končící 7. května 2023) celkem 41 suspektních a potvrzených případů, což představuje nárůst o 12 případů od 14. týdne 2023 (končící 9. dubna 2023). Pozn.: číslo uvedené v této zprávě zahrnuje i suspektní případy onemocnění a je tedy vyšší než počet případů hlášených v TESSy.

- Maďarsko hlásí za 14. týden 2023 (končící 9. dubna 2023) jeden případ onemocnění (data převzata 8. května).

- Nizozemsko hlásí dle médií v březnu 2023 jedno úmrtí spojené s onemocněním spalničkami.

- Švédsko hlásilo k 10. květnu 2023 celkem tři případy, po jednom z regionů Södermanland, Stockholm a Västra Götaland. Podle zprávy publikované v médiích z 5. května 2023 bylo diagnostikováno onemocnění spalničkami u jednoho dítěte s cestovní anamnézou a jednoho zdravotnického pracovníka v dětské nemocnici ve Stockholmu. Dítě se uzdravilo a zdravotnický pracovník měl pouze mírné příznaky. Preventivně bylo v nemocnici vyšetřeno 50 dětí. Dalších 400 až 500 lidí, kteří byli v nemocnici, byli kontaktováni v rámci rozsáhlého vyhledávání kontaktů, provedného nemocnicí. Švédsko dříve hlásilo k 11. dubnu 2023 jeden importovaný případ v regionu Södermanland.

**Relevantní epidemiologické shrnutí pro země mimo EU/EHP:**

- Anglie (Velká Británie) oznámila 49 potvrzených případů spalniček mezi lednem a dubnem 2023. Ze 49 případů bylo 33 (67 %) v Londýně. Děti do pěti let představovaly 40 % případů, následované 27 % lidí ve věku od 15 do 34 let. Dvanáct případů bylo importováno nebo souviselo s importem, ostatní případy souvisely s přenosem v komunitě. Nejméně jeden případ byl hlášen v sedmi z devíti regionů UKHSA. V roce 2022 bylo v Anglii hlášeno 54 případů.

-Nový Zéland dle médií 4. května 2023 ohlásil dva případy ze stejné domácnosti v Aucklandu. Jeden z případů měl cestovní historii. Pokračuje sledování kontaktů s cílem identifikovat kontakty druhého případu, který v době nakažlivosti navštěvoval střední školu North Shore. Škola byla uzavřena. Veškeré kontakty studena, ať už školní či rodinné, jsou v karanténě a pracovníci veřejného zdravotnictví nyní pracují na identifikaci dalších blízkých kontaktů. Státní zdravotní služba kontroluje imunitu všech 100 zaměstnanců a 900 studentů.

-Ukrajina hlásila tři případy v lednu a únoru 2023.

-Švýcarsko k 17. týdnu 2023 (končící 1. května 2023) hlásí dva případy onemocnění.

-Podle zprávy Regionální kanceláře WHO pro Evropu (WHO EURO) bylo od ledna do května 2023 (data zpřístupněna 10. května 2023) hlášeno 1030 případů, z nichž bylo hlášeno 980 případů mimo EU/EHP země: Albánie (3), Bělorusko (1), Bosna a Hercegovina (2), Gruzie (2), Kazachstán (7), Kyrgyzstán (7), Rusko (325), Tádžikistán (198), Turecko (343), Ukrajina (3), Srbsko (40), Švýcarsko (5), Velká Británie (18) a Uzbekistán (26). V zemích EU/EHP bylo potvrzeno 50 případů: Rakousko (32), Belgie (2), Estonsko (1), Francie (4), Itálie (2), Německo (2), Polsko (1), Španělsko (4) a Slovensko (1).

-Podle zprávy Regionální kanceláře WHO pro Afriku (WHO AFRO) byly k 30. dubnu (18. týden) hlášeny případy spalniček v roce 2023 v následujících zemích: Botswana (nově), Kamerun, Čad, Demokratická republika Kongo, Etiopie, Ghana, Guinea, Keňa, Libérie, Mali, Mauretánie (nově), Niger, Senegal, Sierra Leone, Jižní Afrika, Jižní Súdán, Tanzanie, Uganda a Zambie. Od ledna do dubna 2023 DRC hlásila 70

628 suspektních případů, včetně 1 146 úmrtí (CFR: 1,7%). Výskyt spalniček byl zaznamenán ve všech provinciích Jižní Afriky kromě Východní provincie. Nejvíce zasaženou provincií je Limpopo. Byla zavedena opatření, ale je potřeba posílit rutinní imunizaci. V Limpopo bylo hlášeno téměř 1 000 případů a od začátku vypuknutí epidemie v říjnu 2022 a nebyla hlášena žádná úmrtí. Celkově počet případů klesá, ale v Limpopo zůstává stabilní.

Podle zprávy WHO Panamerická zdravotnická organizace (PAHO) v 1. -16. týdnu roku 2023, končícím 22. dubna 2023, bylo hlášeno 12 případů spalniček ve dvou zemích: USA 7 případů, Kanada 5 případů. Podle zprávy WHO pro oblast západního Tichomoří (WPRO) za únor 2023 (vol. 17, vydání 3) bylo celkově 249 potvrzených a klinicky kompatibilních případů (včetně 86 potvrzených případů) a žádná úmrtí. Případy byly hlášeny 11 zeměmi: Austrálie (4), Japonsko (1), Nový Zéland (1), Korejská republika (1), Singapur (3), Kambodža (1), Čína (63), Malajsie (45), Papua Nová Guinea (2) a Filipíny (128).

**ECDC hodnocení:** Významný pokles případů spalniček hlášených zeměmi EU/EHP po březnu 2020, který pokračoval v roce 2022 a do roku 2023, kontrastuje s obvyklým ročním a sezónním vzorcem pro spalničky, který vrcholí v mírných klimatických podmínkách během jara. Podobný pokles během stejného období byl pozorován i v jiných zemích po celém světě. Pozorovaný pokles případů může vysvětlit nedostatečné hlášení, nedostatečná diagnostika nebo skutečný pokles v důsledku přímých nebo nepřímých dopadů opatření v souvislosti s pandemií covid-19. Surveillance spalniček a opatření v oblasti veřejného zdraví, včetně vysoké proočkovanosti, poskytují základ pro správnou reakci na možný nárůst počtu případů/ohnisek.

**ECDC akce:** ECDC monitoruje situaci v oblasti spalniček prostřednictvím svých „epidemic intelligence“ aktivit, které doplňují měsíční výstupy a údaje o sledování spalniček z Evropského systému dozoru (TESSy), které běžně předkládá 29 zemí EU/EHP. ECDC zveřejnilo hodnocení rizik nazvané [„Komu hrozí spalničky v EU/EHP?“](#) dne 28. května 2019.

## 2. Covid-19 spojený se SARS-CoV-2 - mezinárodní situace (EU/EHP) - 2019 - 2023

**Přehled:** Epidemiologický obraz v EU/EHP za posledních 12 měsíců je nadále charakterizován periodickými vlnami infekce přibližně každé dva až tři měsíce. Obecně je patrný v tomto období klesající trend výskytu hlášených případů, hospitalizací, hospitalizací na jednotkách intenzivní péče a úmrtí.

Na konci 18. týdne (končícího 7. května 2023) byly v ukazatelích EU/EHP pozorovány klesající nebo stabilní trendy ve všech věkových skupinách, což je pokračováním situace v posledním měsíci. V 18. týdnu bylo z 21 zemí hlášeno 681 úmrtí. Malý počet zemí vykázal nárůst těchto ukazatelů, včetně tří zemí s rostoucím počtem úmrtí v některých věkových skupinách. Mezi 12 zeměmi s údaji o hospitalizacích nebo hospitalizacích na jednotkách intenzivní péče do 18. týdne, pouze dvě země ve srovnání s předchozím týdnem vykázaly rostoucí trend alespoň jednoho z těchto ukazatelů. Všechna hlášená zvýšení byla z nedávné doby (trvajících 1-2 týdny) a hodnoty hlášených ukazatelů zůstávají relativně nízké. Nedávné zvýšení ukazatelů přenosu a závažného onemocnění pozorované v Bulharsku, Chorvatsku, Finsku a Francii zřejmě dosáhlo svého vrcholu nebo se k němu blíží. Ve Španělsku byly zaznamenány rostoucí trendy v pozitivitě SARS-CoV-2, které naznačují zvýšený přenos v komunitě a které nebyly patrné v hlášených počtech případů.

Mezi čtyřmi zeměmi s dostatečným objemem sekvenování nebo genotypizace v týdnech 16 -17 (od 17. do 30. dubna 2023) bylo odhadované rozložení variant vzbuzující obavy (VOC) nebo variant zájmu (VOI), 62,7 % (49,3-91,3 % ze tří zemí) pro XBB.1 .5, 9,9 % (2,1-94,7 % ze čtyř zemí) pro BA.2.75, 2,7 % (0,4-45,7% ze tří zemí) pro XBB, 2,5 % (1,1-16,7% ze tří zemí) pro BQ.1, 2,4 % (0,1-5,3 % ze tří zemí) pro BA.5 a 0,5 % (0,5-0,5 %, 5 detekcí z jedné země) pro BA.2.

Kumulativně je proočkovanost druhou posilovací dávkou 17,4 % (rozmezí pro jednotlivé země: 0,2-42,0 %) u dospělých ve věku 18 let a starších, 35,5 % (rozmezí pro jednotlivé země: 0,4-86,8 %) u osob ve věku 60 let a starších a 14,3 % (rozmezí pro jednotlivé země: 0,2-33,7 %) v celkové populaci.

Nejnovější přehledy covid-19 pro jednotlivé země naleznete na [webové stránce](#).

**Týdenní aktualizace variant SARS-CoV-2:** Od poslední aktualizace dne 20. dubna 2023 nebyly ke dni 11. května 2023 provedeny žádné změny v klasifikaci variant ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), zájmové varianty (VOI), sledované varianty nebo deeskalované varianty.

Nejnovější informace o variantách naleznete na [webových stránkách ECDC věnovaných variantám](#).

**Mimořádná událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu (PHEIC):** Dne 4. května 2023 se konalo patnácté zasedání Výboru WHO pro mimořádné situace covid-19 IHR, kde generální ředitel WHO Dr. Tedros Adhanom souhlasil s návrhem výboru a bylo vydáno rozhodnutí, že epidemie covid-19 není nadále považována za mimořádnou událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu (PHEIC).

Pro země mimo EU/EHP naleznete [údaje hlášené Světovou zdravotnickou organizací \(WHO\) o covid-19 a stránku WHO s týdenními a měsíčními epidemiologickými aktualizacemi](#).

**Hodnocení ECDC:** SARS-CoV-2 se v EU/EHP nadále šíří s různou intenzitou. Epidemiologický obraz v EU/EHP v posledních 12 měsících charakterizují periodické vlny infekce, přibližně každé dva až tři měsíce, s celkově klesajícím trendem v počtech hlášených případů, hospitalizací, hospitalizací na jednotkách intenzivní péče a úmrtí v tomto období. Objevení se nových rizikových variant nebo oslabení imunity populace v průběhu času může ovlivnit budoucí epidemiologickou situaci.

Nejnovější hodnocení rizik naleznete na stránkách [ECDC](#).

**Akce:** Podrobné aktualizace covid-19 pro jednotlivé země jsou k dispozici na internetových stránkách ECDC. Nejnovější informace o variantách SARS-CoV-2, které vzbuzují obavy, naleznete na [webových stránkách ECDC věnovaných variantám](#).

Epidemiologické trendy a prognózy pro EU/EHP a jednotlivé země naleznete na stránce [ECDC Country Overview Report](#) (aktualizováno v pátek). Středisko ECDC zveřejnilo dne 5. dubna 2023 [Průběžné úvahy o veřejném zdraví pro zavedení očkování proti covid-19 v průběhu roku 2023](#), aby podpořilo země při rozhodování o strategii očkování. Cílem těchto pokynů je nabídnout rady ohledně optimálního načasování a zaměření očkovacích kampaní s cílem omezit přetrvávající zátěž onemocněními u starších osob a osob s komorbiditami. Doplňuje pokyny [k dlouhodobým kvalitativním scénářům](#) zveřejněné v srpnu 2022 na podporu aktivit připravenosti zemí v postakutní fázi pandemie covid-19.

### 3. Lidské případy nákazy prasečí chřipkou A(H1N2)- mezinárodní situace - 2023

**Přehled:** Dne 11. května 2023 oznámilo Tchajwanské centrum pro kontrolu nemocí nákazu člověka prasečí chřipkou A(H1N2), variantního viru A(H1N2)v u dospívající dívky, která byla v kontaktu s prasaty. Příznaky se u ní objevily 13. března 2023 (horečka, ucpaný nos a bolesti svalů) a následující den byl kontaktován poskytovatel zdravotní péče, u něhož byla zjištěna pozitivita testu na chřipku. U dívky byla zahájena antivirová léčba a byla odeslána domů, kde dokončila léčbu. Z dívčina vzorku byl izolován A(H1N2)v. Dívka neměla žádnou cestovatelskou historii. Virus byl pravděpodobně přenesen přímým kontaktem s prasaty nebo kontaminací životního prostředí. Mezi jejími kontakty nebyly zjištěny žádné nové případy. Členové rodiny (3) neměli příznaky a všichni byli negativní na A(H1N2)v. Toto je třetí případ nákazy prasečí chřipkou A(H1N2)v u člověka zjištěný na Tchaj-wanu; předchozí dva případy byly hlášeny v roce 2021 a 2022, obě u dětí s mírnými příznaky. Všechny tři případy spolu nesouvisí a vyskytly se v různých oblastech na Tchaj-wanu, a jsou tak považovány za sporadické případy.

**Shrnutí:** Celkově bylo od roku 2018 celosvětově hlášeno 21 případů, z nichž pět bylo hlášeno v EU/EHP: Rakousko (1, 2021), Dánsko (1, 2019), Francie (1, 2021) a Nizozemsko (2, 2018 a 2022); mimo EU/EHP, případy byly hlášeny z Kanady (3), Tchaj-wanu (3) a Spojených států (10).

*Zdroj: Thajwanské centrum pro kontrolu infekcí, mediální zpráva*

**Hodnocení ECDC:** Celosvětově byly z několika zemí hlášeny sporadické případy nakažení lidí virem chřipky prasečího původu a nejsou neočekávané v EU/EHP. Dosud nebyl zjištěn žádný přenos z člověka na člověka. Expozice prasatům nebo vepřovým produktům byla hlášena již v minulosti a představuje nejčastější rizikový faktor. Přenos byl pozorován i u zdravých lidí bez základního onemocnění. Všechny zachycené případy je nutné sledovat za účelem zjištění přenosu z člověka na člověka a zavedení kontrolních opatření. Viry od pacientů s těžkými stavy a testy pozitivní na chřipku by měly být dále charakterizovány a také sdíleny s národní referenční laboratoří pro chřipku a spolupracujícími centry WHO.

**Akce:** ECDC monitoruje události zoonotické chřipky prostřednictvím svých epidemiologických zpravodajských aktivit a odborníků na nemoci s cílem identifikovat významné změny v epidemiologii viru. Případy by měly být okamžitě hlášeny na EWRS a MZP.

#### 4. Chřipka – mezinárodní situace - sledování sezóny 2022/2023

**Přehled:** Týden 18/2023 (1. - 7. května 2023)

- Procento všech sentinelových vzorků z primární péče od pacientů, kteří se dostavili s příznaky ILI nebo ARI, které byly pozitivní na virus chřipky, se snížilo na 4 % z 8 % v předchozím týdnu, což je pod úrovní referenční hodnoty pro chřipkovou epidemii. Epidemický práh je stanovený na 10 %.
- 19 z 38 zemí nebo oblastí hlásilo nízkou intenzitu výskytu viru chřipky
- 3 země a oblasti s více než 10 testovanými vzorky hlásilo v sentinelových vzorcích z primární péče pozitivitu viru chřipky na úrovni 10 % nebo vyšší, než je epidemický práh.
- V rámci sentinelového i nesentinelového sledování byly zjištěny viry chřipky typu A a B, přičemž typ B převažoval v obou systémech.
- Hospitalizovaní pacienti s potvrzenou infekcí virem chřipky byli hlášeni z jednotek intenzivní péče (po jednom typ A a typ B), ostatních oddělení (pouze viry typu A) a surveillance SARI (s vyšším podílem virů typu B). Pouze Severní Makedonie hlásila v rámci surveillance SARI pozitivitu na chřipkové viry vyšší než 10 %.

**Hodnocení ECDC:** Chřipková sezóna 2022/23 ve všech členských státech EU/EHP končí. Případy onemocnění, včetně závažných infekcí, se mohou i nadále objevit a proto zůstává nezbytné pokračovat v testování všech pacientů s těžkým akutním respiračním onemocněním s příznaky chřipky a SARS-CoV-2.

**Akce:** ECDC a WHO monitorují aktivitu chřipky v evropském regionu WHO. Údaje jsou k dispozici na internetových stránkách [Flu News Europe](#).

#### 5. Invazivní streptokoky skupiny A – více zemí- 2022-2023

**Přehled:** Dne 2. prosince 2022 byl v EU/EHP a ve Spojeném království hlášen zvýšený počet invazivních streptokokových infekcí skupiny A (iGAS) a spály způsobené různými typy emm, včetně souvisejících úmrtí. Přezkum dat surveillance ukázal nárůst výskytu iGAS a spály již od začátku roku 2022 v některých zemích EU/EHP: Francii, Irsku, Nizozemsku a Dánsku. Ostatní země EU/EHP hlásily nárůst případů iGAS ve srovnání s předchozí sezónou, ale s nižším výskytem než před pandemií. Nejvíce postiženými věkovými skupinami ve všech zemích hlásících nárůst byly děti <10 let a osoby >65 let.

Infekce iGAS nepodléhají v EU hlášení, ale některé země mají zavedeny surveillance systémy. Je možné pozorovat vysokou heterogenitu v typech surveillance systémů, sledovaných syndromech, definicích případů atd. Země, které pozorovaly nárůst případů ke konci roku 2022, zvýšily rozsah monitorování.

K dubnu 2023 několik zemí stále hlásí nárůst počtu případů ve srovnání s předpandemickým obdobím a v některých případech i ve srovnání s předchozími měsíci (např. Nizozemsko, Dánsko, Spojené království), mezitímco některé země hlásí stabilní počet případů (např. Francie). K pozorovanému nárůstu mohla do jisté míry přispět zvýšená informovanost a zvýšené monitorování těchto infekcí. Rozdíly v systémech dozoru a četnosti hlášení mezi jednotlivými zeměmi brání podrobnému posouzení případné cirkulace konkrétních kmenů. Včasná detekce, rychlá léčba a hygienická opatření zůstávají klíčovými prvky v kontrole přenosu infekce.

**Hodnocení ECDC:** Streptokoky skupiny A jsou považovány za nejčastější příčinu bakteriálních faryngitid u dětí školního věku. Výskyt streptokokových faryngitid obvykle vrcholí v zimních měsících a na začátku jara. Epidemie bývají často hlášeny ve školkách a školách a sourozenců postižených dětí. Diagnostika probíhá pomocí rychlého testu na detekci antigenu (Rapid Strep) či lépe pomocí bakteriální kultivace. Léčba je antibiotická a podpůrná. Prevencí je vysoká míra osobní hygieny: striktní dodržování hygieny rukou, zamezení sdílení příborů, sklenic, jiných osobních předmětů aj. ECDC zdůrazňuje význam včasné diagnostiky, léčby a hygienických opatření pro kontrolu přenosu.

Invazivní infekce GAS (iGAS) jsou vzácné život ohrožující systematické infekce, komplikující prostou spálu popř. zánět hltanu. Mohou se vyskytnout zejména u dětí s oslabeným imunitním systémem, například po prodělání varicelly, chřipky apod. Streptokokové infekce nepodléhají hlášení na úrovni EU, a proto je možnost posouzení zvýšené cirkulace určitých skupin streptokoků v zemích EU/EHP omezená. WHO a ECDC odhadují, že riziko, které iGAS představuje pro běžnou populaci, je nízké. Hlášené případy nejsou způsobeny novým kmenem a onemocnění je léčitelné antibiotiky.

Data z typizací z let 2022 a 2023 naznačují, že nárůst případů iGAS nesouvisí s konkrétním nebo novým kmenem nebo zvýšením antibiotické rezistence GAS. Nejčastěji hlášenými typy emm jsou emm 1 a emm 12. Země se zvýšeným počtem případů jsou žádány o sdílení veškerých údajů o typizaci emm, M-typu, multilokusové sekvenční typizaci (MLST) a/nebo sekvenování celého genomu (WGS) prostřednictvím EpiPulse.

**Akce:** ECDC sleduje událost mj. prostřednictvím EpiPulse a vyzývá členské státy EU/EHP a Spojené království ke sdílení informací o streptokokových infekcích. ECDC a regionální kancelář WHO pro Evropu zveřejnily [zprávu](#), v níž doporučují, aby byly členské státy ostražitě vůči nárůstu těchto infekcí a zvýšily informovanost mezi zdravotníky a rodiči malých dětí. ECDC tuto událost také nadále monitoruje a bude o ní nadále měsíčně informovat.

## 6. Onemocnění způsobené virem Marburg - Rovníková Guinea - 2023

**Aktualizace:** Ke dni 10. května 2023 a od předchozí aktualizace nejsou k dispozici žádné relevantní epidemiologické aktualizace. Podle nejnovější [epidemiologické zprávy](#) Ministerstva zdravotnictví Rovníkové Guineje nebyl od 8. května 2023 hlášen žádný nový případ marburské virové nemoci (MVN) od 20. dubna 2023. Jak se uvádí v téže zprávě, od hlášení posledních případů a kontaktů v okrese Nsork, provincii Wele-Nzas uplynulo 42 dní sledování bez nahlášení pozitivního případu. Provincie Bata a Litoral dovršily 21 dní sledování, dalších 21 dní zbývá.

**Shrnutí:** Dne 13. února 2023 Rovníková Guinea potvrdila první ohnisko MVD v zemi. První případ zemřel na začátku ledna 2023 a Ministerstvu zdravotnictví Rovníkové Guineje to bylo oznámeno 7. února 2023. Podle ministerstva zdravotnictví Rovníkové Guineje bylo k 1. květnu 2023 hlášeno 17 potvrzených případů MVD, včetně 12 úmrtí, ze čtyř okresů ve čtyřech provinciích: Ebibeyin, provincie Kié-Ntem (tři případy, včetně dvou úmrtí); Evinayong, provincie Centro Sur (dva případy, včetně dvou úmrtí); Nsok, provincie Wde-Nzas (jeden případ, včetně jednoho úmrtí); Bata, provincie Litoral (11

případů, včetně sedmi úmrtí). Poslední potvrzený případ byl nahlášen 20. dubna v okrese Bata, provincie Litoral. Případ souvisel s jiným případem onemocnění v oblasti, který byl nahlášen 6 dubna. Z 16 potvrzených případů, o nichž jsou k dispozici informace, je 10 žen a 6 mužů, z nichž 35% je ve věku 30-44 let. Pět z potvrzených případů jsou zdravotníci, z nichž dva zemřeli. V současné době nejsou léčeny a hospitalizovány v nemocnici v Marburgu žádné osoby s onemocněním Marburg, poslední léčený případ byl propuštěn 26. dubna 2023.

**Akce:** ECDC tuto událost sleduje prostřednictvím svých zpravodajských činností v oblasti epidemií a bude o ní informovat, jakmile se objeví relevantní informace. ECDC je v kontaktu s partnery.

*Více informací o onemocnění Marburg v Rovnickové Guinei je dostupné v reportu CDTR pro 18. týden 2023 na stránkách SZÚ a na stránkách [ECDC věnovaných onemocnění](#).*

## 7. Horečka Lassa - Ghana -2023

**Přehled:** Dne 26. února 2023 ohlásilo Ghanské zdravotnictví dva případy horečky Lassa, včetně jednoho úmrtí u osob pobývajících v oblasti Velké Akkry. Žádné případy dosud nebyly hlášeny z hlavního města Accra ani z celého kraje Velké Accry. Celkem bylo k 6. květnu 2023 hlášeno 27 potvrzených případů a jedno úmrtí (CFR: 3 %). Žádné nové případy nebyly hlášeny od 1. března 2023. Ghanská zdravotní služba vyhlásila konec epidemie v souladu s doporučením WHO po 42 dnech povinného sledování od doby, kdy byl propuštěn poslední případ z nemocnice.

Případy horečky Lassa v Ghaně byly poprvé hlášeny v roce 2011. Horečka Lassa je v některých oblastech Ghany považována za endemickou.

## 8. Měsíční epidemiologický monitoring záškrtu v EU/EEA, 2023

**Přehled:** K 5. květnu 2023 bylo prostřednictvím TESSy v EU/EHP hlášeno 28 případů záškrtu. Případy byly hlášeny z Německa (24), České republiky (2), Litvy (1) a Norska (1). Jedná se o nárůst osmi případů od poslední aktualizace s údaji k 4. dubnu 2023. Těchto 8 nových případů bylo hlášeno v Německu (7) a Litvě (1). Z celkového počtu případů hlášených v roce 2023 bylo 19 případů způsobeno *Corynebacterium (C.) diphtheriae* a zbývajících devět případů bylo vyvoláno *Corynebacterium (C.) ulcerans*. Celkem 25 z 28 případů mělo kožní formu onemocnění - Německo (23), Česká republika (1) a Norsko (1); jeden případ měl respirační formu a dva případy byly klasifikovány jako jiné klinické prezentace. K 8. květnu 2023 nebylo v EU/EHP hlášeno žádné úmrtí v důsledku záškrtu. Ze všech 28 případů záškrtu hlášených do TESSy bylo šest případů klasifikováno jako importované případy z Afghánistánu (2), Chorvatska (1), Indonésie (1), Sýrie (1) a Filipín (1). U šesti případů nebyl import prokázán a pro 16 případů je status importu neznámý. ECDC nemá žádné informace, které by naznačovaly přenos nebo propuknutí záškrtu v širší populaci EU/EHP v důsledku zvýšeného počtu případů záškrtu pozorovaného od druhé poloviny roku 2022.

**Další zprávy:** Od 2. ledna do 23. dubna 2023 hlásila Britská agentura pro zdravotní bezpečnost jedno potvrzené onemocnění záškrtem u žadatele o azyl v Anglii. Od 1. ledna do 1. května 2023 hlásil Federální úřad pro veřejné zdraví ve Švýcarsku šest potvrzených případů záškrtu.

*Zřeknutí se odpovědnosti: [Měsíční epidemiologické monitorování záškrtu publikované v CDTR](#) poskytuje nejnovější údaje o případech a ohniscích na základě informací zveřejněných vnitrostátními orgány veřejného zdraví nebo médií v EU/EHP a zjištěných během screeningu epidemických zpravodajských informací. Tato zpráva také obsahuje údaje, které TESSy běžně předkládá 29 zemí EU/EHP.*

**Souvislosti:** V roce 2023, k 8. květnu, bylo v EU/EHP prostřednictvím TESSy hlášeno 28 případů záškrtu. V roce 2022 bylo v EU/EHP do TESSy hlášeno 177 případů záškrtu vyvolaných *C. diphtheriae*. Ve stejném období bylo v EU/EHP do TESSy hlášeno 31 případů záškrtu a jedno úmrtí připadající na *C. Ulcerans*.

Po nárůstu případů záškrtu u migrantů v druhé polovině roku 2022 ECDC upravilo metadata TESSy tak, aby umožňovala hlášení dalších proměnných, jako je země původu případu, zda je případ součástí probíhajícího klastru případů a zda případ vykazuje rezistenci na léčbu antibiotiky. Prioritou by mělo být nahrávání údajů o případech souvisejících s probíhající epidemií u migrantů. Mechanismus pro sledování ohniska je hlášení všech případů záškrtu do TESSy na měsíční bázi k poslednímu dni každého měsíce. Údaje nahrané do TESSy budou měsíčně zveřejňovány jak v online atlasu infekčních nemocí ECDC, tak ve zprávě ECDC - CDTR.

**ECDC hodnocení:** Záškrť je v zemích EU/EHP vzácným onemocněním. Podle WHO/UNICEF se odhady proočkovanosti DTP3 v roce 2021 v jednotlivých členských státech EU/EHP lišily a pohybovaly se od 85 % (Rakousko) do 99 % (Řecko, Maďarsko, Lucembursko, Malta a Portugalsko). Očkování je jedinou účinnou metodou pro prevenci onemocnění zprostředkovaného toxiny. To zahrnuje podání booster dávky difterického toxoidu, pokud od poslední dávky uplynulo více než 10 let. Výskyt onemocnění u plně očkovaných jedinců je velmi vzácný. Nárůst případů u migrující populace hlášený od druhé poloviny roku 2022 v několika zemích EU/EHP je neobvyklý a je třeba jej pečlivě sledovat spolu s prováděním nezbytných opatření v oblasti veřejného zdraví, aby se zabránilo výskytu dalších případů a dalšímu šíření. V tomto kontextu je pravděpodobnost výskytu nemoci u jednotlivců žijících v komunitě velmi nízká, pokud již absolvovali kompletní očkování proti záškrťu a mají aktuální očkovací status. Nicméně nelze vyloučit možnost sekundárních infekcí v komunitě a u neočkovaných nebo imunosuprimovaných jedinců, kdy je možný výskyt závažné klinické formy záškrtu.

Nedávné vědecké publikace uvádějí výskyt izolátů vykazujících genomický profil naznačující antimikrobiální rezistenci ve Švýcarsku a Německu. Tato zjištění jsou předběžná a před posouzením potenciálních důsledků těchto pozorování by bylo zapotřebí více důkazů, včetně přizpůsobení aktuálně doporučených antibiotických léčebných režimů. Nicméně podobný výskyt v jiných evropských zemích nelze vyloučit a vzhledem k tomuto pokračujícímu vývoji ECDC preventivně doporučuje, aby byla u všech izolátů *C. diphtheriae* testována citlivost na antibiotika.

**Akce:** ECDC nadále sleduje epidemiologickou situaci ohledně záškrtu v Evropě a bude poskytovat měsíční aktualizace. Nejnovější informace jsou k dispozici v EpiPulse, Surveillance Atlasu infekčních nemocí a v CDTR.

## 9. Onemocnění způsobené virem Marburg - Tanzanie - 2023

**Aktualizace:** Ke dni 10. května 2023 a od předchozí aktualizace nejsou k dispozici žádné relevantní epidemiologické aktualizace. Dne 8. května WHO zveřejnila dokument [Disease Outbreak News](#), podle které bylo poslední potvrzení onemocnění virus Marburg (MVD) bylo hlášeno 11. dubna 2023. Celkově bylo od začátku roku 2023 hlášeno devět případů včetně šesti úmrtí.

**Souhrn:** Dne 17. března 2023 Ministerstvo zdravotnictví Tanzanie nahlásilo sedm osob postižených nedagnostikovaným onemocněním v Kageře v severní Tanzanii, včetně pěti úmrtí a dvou osob ošetřených v nemocnicích. Nemocní jedinci vykazovali příznaky jako je horečka, zvracení, krvácení z různých částí těla a selhání ledvin. Bylo zahájeno vyšetřování s cílem určit příčinu nákazy. Podle afrického centra pro kontrolu a prevenci nemocí (Africa CDC) potvrdilo ministerstvo zdravotnictví 21. března 2023 epidemii horečky Marburg (MVD) v okrese Bukoba, v regionu Kagera, na severozápadě Tanzanie. Dne 8. dubna 2023 bylo dle dokumentu WHO o aktuálních informacích o onemocnění potvrzeno 8 případů a dva suspektní případy MVD v okrese Bukoba. Od propuknutí epidemie bylo nahlášeno 6 úmrtí na MVD (5 potvrzených a jeden pravděpodobný, (CFR 66,7 %). Poslední potvrzený případ byl hlášen 11. dubna a k 30. dubnu již nebyly zaznamenány žádné další případy. U 212 identifikovaných kontaktů bylo ukončeno období sledování.

Další informace jsou dostupné v [informačním listu ECDC](#) o MVD.



**Hodnocení ECDC:** Jedná se o první ohnisko MVD, které se vyskytlo v Tanzanii. Ačkoli se jedná o závažné onemocnění s vysokou mírou smrtelnosti, pravděpodobnost nákazy a nakažení virem MVD pro občany EU/EHP cestující do oblasti Kagera v Tanzanii nebo v ní pobývající je v současné době velmi nízká.

**Opatření:** ECDC tuto událost pečlivě sleduje prostřednictvím svých epidemiologických zpravodajských aktivit.

*Více informací o onemocnění Marburg v Tanzanii je dostupné v reportu CDTR pro 18. týden 2023 na stránkách SZÚ a na stránkách [ECDC věnovaných onemocnění](#).*

## 10. Stanovisko 5. shromáždění Krizového výboru IHR k mezinárodnímu rozšíření mpox

**Přehled:** Dne 11. května 2023 zveřejnila WHO [prohlášení](#) na 5. zasedání Krizového výboru IHR týkající se mezinárodního rozšíření Mpox. Dle prohlášení výbor doporučil, aby již onemocnění nebylo považováno za mimořádnou událost ohrožující veřejné zdraví mezinárodního významu. Výbor zdůraznil, že existují dlouhodobé problémy, např. nejistota ohledně způsobů přenosu, problémy s kvalitou dat ve vykazovaných datech a nedostatek účinných protiopatření v některých zemích, ale byl zaznamenán pokrok v celosvětové reakci na onemocnění a pokles počtu případů. Generální ředitel WHO přijal radu výboru a [prohlásil](#), že onemocnění Mpox již není považováno za globální zdravotní riziko.